

Los pequeños de los grandes

Arquitectos reconocidos

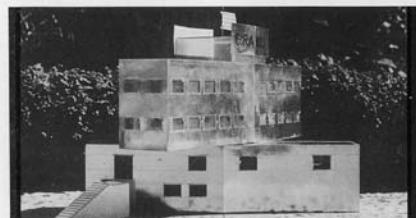
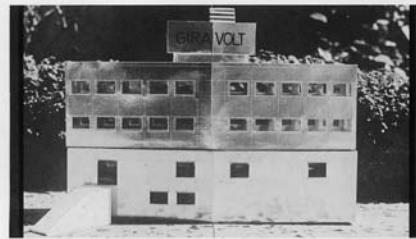
J. Garcés i Brusé

E. Soria i Rafa

Restaurant giratorio (maqueta)

Colaborador: J. Martell, enginyer.

Emplazamiento: Urbanización «Mas del Plata», Tarragona.

QUADERNOS 17

Els petits dels grans

Arquitectes reconeguts

Aquest escrit tanca la meva participació en aquesta secció. Una participació que ha volgut recórrer l'arquitectura que es fa a Catalunya sense caure a la tentació de competir amb altres mitjans en la repetida publicació dels grans edificis dels arquitectes mediàtics. Disposar de més canals no significa, com passa a la televisió, rebre més informació.

L'objectiu d'aquesta secció en aquesta revista gremial era fer conèixer l'obra que els seus agremiats realitzen. Però, com arribar a conèixer tot el que produeixen els arquitectes catalans? I com garbellar-ho per poder triar el que mereix ser publicat? Quan t'encarreguen la secció no et donen pas els mitjans per dur a terme aquesta enorme tasca. Se suposa que has de publicar el que et sembli interessant a tu.

L'última resposta "democràtica" que va donar *Quaderns* a aquest problema es va tancar els anys setanta. I van ser els famosos *Anuarios*, en què cada col·legiat disposava d'una pàgina per explicar el que volgués. No era cap banalitat. Era una ocasió esplèndida per als més joves. Els equips es trenaven per poder tenir més pàgines. Els exòtics exhibien el seu exotisme, i els xarons, el seu mal gust. Però ja no tenim pàgines per a tothom.

Per acostar-me al coneixement d'aquest terreny enorme de l'arquitectura catalana, tan sols podia fer uns tastos. Només tenia quatre números, quatre mostres. I vaig triar de fer la cala en quatre direccions.

Així, vam veure primer "Els grans projectes dels petits despachos". Vam tenir un gran suport: els diferents premis que les delegacions comarcals han donat els darrers anys. Amb l'ajut d'un petit grup assessor i després d'haver revisat quinze o vint publicacions, amb cinquanta o cent projectes cadascuna, vam seleccionar aquests projectes importants de joves arquitectes. (Fig Eva Prats)

Minor projects by major players

Acclaimed architects

This article ends my participation in this section. The intention of this participation was to cover architecture coming out of Catalonia without succumbing to the temptation to compete with other media in repeatedly publishing the great buildings of architects with greater media exposure. As with TV, access to more channels does not mean that more information is received.

The objective of this section of this professional association magazine was to present works designed by our fellow members. But how can you get to know everything produced by Catalan architects? And how can you sift through it all to decide what deserves to be published? When you are asked to write the section you aren't given the resources to undertake that enormous task. The idea is that you are supposed to publish what you find interesting.

The last "democratic" response that *Quaderns* gave to this problem ceased to exist in the seventies: its famous *Anuarios* (Yearbooks). These gave member architects a page each to talk about whatever they wished. It was no mean feat and a splendid opportunity for younger architects. Teams would split to gain more pages. The exotics exhibited their exotism and the vulgar their vulgarity. (Figuras *Quadernos*). But there are no longer enough pages for everyone.

To approach the enormous field of Catalan architecture I could only do a few samplings. I only had four issues, four takings of samples. And I chose to do the sampling in four directions.

So first of all we saw "Major projects by small studios". We had a useful aid: the different prizes awarded by district delegations in recent years. Helped by a small advisory group, we reviewed fifteen or twenty publications containing fifty or a hundred projects each, selecting important projects by young architects. (Fig Eva Prats)

Con este número se cierra mi participación en esta sección. Una participación que ha querido recorrer la arquitectura que se hace en Cataluña sin ceder a la tentación de competir con otros medios en la repetida publicación de los grandes edificios de los arquitectos mediáticos. Disponer de más canales no significa, como en la televisión, recibir más información.

El objetivo de esta sección en esta revista gremial era dar a conocer la obra que sus agremiados hacen. Pero ¿cómo llegar a conocer todo lo que producen los arquitectos catalanes? Y ¿cómo cribarlo para escoger lo que merece ser publicado? Con el encargo de la sección no te dan los medios para acometer esa enorme labor. Se supone que tienes que publicar lo que a ti te parece interesante.

La última respuesta "democrática" que dio *Quaderns* a este problema se cerró en los años setenta. Fueron los famosos *Anuarios*, en los que cada colegiado disponía de una página para contar lo que quisiera. No era ninguna banalidad. Era una ocasión espléndida para los más jóvenes. Los equipos se rompían para tener más páginas. Los exóticos exhibían su exotismo, y los cutres, su cutrez. Pero ya no tenemos páginas para todos.

Para acercarme al conocimiento de ese terreno enorme de la arquitectura catalana sólo podía hacer unas catas. Sólo tenía cuatro números, cuatro tomas de muestras. Y escogí hacer la cala en cuatro direcciones.

Así vimos primero "Los grandes proyectos de los pequeños despachos". Tuvimos un gran apoyo: los diversos premios que las delegaciones comarcales han venido dando en los últimos años. Con ayuda de un pequeño grupo asesor y después de revisar quince o veinte publicaciones con cincuenta o cien proyectos en cada una, seleccionamos esos proyectos importantes de jóvenes arquitectos.

RICARDO FLÓREZ / EVA PRATS

Després ens vam acostar a alguns arquitectes de llarga i fructífera vida professional, però no especialment atesos per les publicacions en voga: "La madureza discreta". El terreny era més movedís. Potser moltes vides professionals discretas mereixien publicar-se. I, si són discretes, com es localitzen les més valuoses? Però bé, només era un tast, una mostra d'una postura professional, i crec que va ser dignament representada.

Finalment, ens vam interessar per alguns "Projectes difícils", alguns casos en què havia estat realment complicat resoldre el projecte. Un terreny encara més atzarós. Com ja hem dit, tots els projectes són difícils. Però va servir d'excusa per travessar la massa produïda pels arquitectes amb un altre criteri i extreure'n noves mostres valioses.

L'absència dels arquitectes més publicats no és cap retret a la qualitat de la seva obra. Senzillament posa èmfasi al fet que seran publicats en molts altres contextos. Aquests arquitectes —i altres grans professionals— mereixen la nostra atenció i no vull tancar aquesta col·laboració sense fer-los un tribut per les seves aportacions. Però sembla que és preferible fer-ho en clau de delicadesa, de petits projectes d'especial sensibilitat o dedicació sacrificada. És per això que aquesta sèrie s'acaba amb "Els petits dels grans".

La tria

La convocatòria aplega quinze arquitectes —o equips— reconeguts, tots carregats d'exits i profusament publicats. Tots els seleccionats compleixen aquestes condicions, i segur que moltes més. Avançó ja l'arbitrarietat d'aquesta llista. Ho confesso: són els que m'he trobat per l'escala de l'escola, o aquells de qui tenia el telèfon més a mà, o aquells amb qui he anat a sopar últimament... a més d'aquells que més s'ho mereixen, o així em fa l'efecte a mi.

Then we looked at architects with a long and fruitful career but not especially highlighted by trade publications: "Discreet maturity". The ground was rockier here. Possibly many discreet professional careers deserved publication. And, if discreet, how to locate the most valuable? But it was just a taste, a sample of a professional posture and I believe it was worthily represented. (Fig. del Llano)

Finally we took an interest in some "Difficult projects", cases where resolving a design was especially complicated. This was even riskier ground. As said, all projects are difficult. But it provided a new excuse to sift through the body of work produced by architects using another criterion for extracting new examples of value. (Fig. Tapias Lerida)

The absence of the most widely published architects is by no means a reproach regarding their work's quality. It simply obeys the fact that they will be published repeatedly in many other contexts. Those architects, and other great professionals, deserve our attention and I don't want to end this collaboration without a tribute to their contributions. But it seems preferable to end on a more delicate note, with small projects involving special sensitivity or tireless dedication. Thus this series ends with "Minor projects by major players".

The selection

The selection includes fifteen architects, or teams, all acclaimed, with many successes under their belts and widely published. All those selected fulfil these conditions and probably quite a few more. I would note that the list is an arbitrary one. I confess: they are the ones I found along the school stairs, those whose telephone numbers I had handy, those with whom I have dined recently... as well as those who are most deserving, at least in my opinion.

Después nos acercamos a algunos arquitectos de larga y fructífera vida profesional, pero no especialmente atendidos por las publicaciones al uso: "La madurez discreta". El terreno era más movedizo. Quizá muchas vidas profesionales discretas merecían publicación. Y, si son discretos, ¿cómo se localiza a los más valiosos? Pero bueno, sólo era una cata, una muestra de una postura profesional, y creo que fue dignamente representada.

Por último, nos interesamos por algunos "Proyectos difíciles", algunos casos en los que realmente era especialmente complicado resolver el proyecto. Terreno más azaroso aún. Como ya dijimos, todos los proyectos son difíciles. Pero fue una nueva excusa para atravesar la masa producida por los arquitectos con otro criterio y extraer nuevas muestras de valor.

La ausencia de los arquitectos más publicados no envuelve ningún reproche a la calidad de su obra. Simplemente atiende al hecho de que su publicación se repetirá en muchos otros contextos. Esos arquitectos, y otros grandes profesionales, merecen nuestra atención y no quiero cerrar la colaboración sin un tributo a sus aportaciones. Pero parece preferible hacerlo en clave de delicadeza, de pequeños proyectos de especial sensibilidad o sufrida dedicación. Por eso esta serie se cierra con "Los pequeños de los grandes".

La selección

La convocatoria reúne a quince arquitectos —o equipos— reconocidos, todos cargados de éxitos y muy publicados. Todos los seleccionados cumplen esas condiciones, y seguro que también bastantes más. Adelanto la arbitrariedad de esta lista. Lo confieso: son los que me he encontrado por la escalera de la escuela, aquellos cuyos teléfonos tenía más a mano, aquellos con los que he cenado últimamente... además de aquellos que más se lo merecen, o así me lo parece a mí.

A alguns lectors els semblarà que ells podrien tirar endavant aquests projectes amb els mateixos, o millors, resultats. És possible, i en tot cas això els hauria d'animer... Un cop eliminada la variable del gran encàrrec, tots som iguals, us hi podeu comparar. La resta no és arquitectura; és gestió, sort, oportunitat, capacitat empresarial. Però en aquesta petita escala tots som iguals.

L'encàrrec

A tots se'ls ha demanat que triïn una obra de la qual se sentin satisfets i que exhibeixi la seva sensibilitat i també la seva capacitat per donar-hi voltes, redissenyar i perfeccionar una idea, encara que es tracti d'un projecte petit. Els seleccionats han estat escollits, però les obres les han triades ells. Com al diàleg Truffaut-Hitchcock, és que els haig de dir el que han de fer?

Els arquitectes han seleccionat els seus projectes, petits però estimats, i en certa manera cadascun mostra en aquesta tria la imatge d'ell mateix.

L'encàrrec no era fàcil: buscar petits projectes en grans despatsos. Hem intentat evitar que s'hi notés massa el disseny per encàrrec. N'hi ha qui sí que tenen alguna cosa petita per presentar, però n'hi ha que han recorregut a fragments d'una obra més gran. En molts casos són obres fetes a casa, encàrrecs propis.

L'eina

La selecció ha aportat un impensat valor afegit: la diversitat de formes de treball. No cal dir que en l'eina es nota l'edat de l'autor. També el canvi de mètode. Per al dibuix com a guia de la reflexió i expressió directa de la idea, cal tenir més de seixanta anys. Alguna cosa va canviar durant els setanta a l'ETSAB.

Els llapis de colors de Federico Correa lliscant per l'enteixinat i acaronant el paper creen

Some readers may feel they could have tackled these projects with equal or better results. It is probably true, and that should encourage them. Once the variable of the major commission is eliminated, we are all equal; you can compare yourselves with it. The rest is not architecture; it is management, luck, opportunity, business capacity. But on that small scale, we are all equal.

The task

Everyone was asked to choose a work they feel pleased with that exhibits their sensitivity and capacity to ruminate, redesign and perfect an idea, even when the project is small. They were the chosen creators, but the works featured were their own choice. To paraphrase the Truffaut-Hitchcock dialogue, how can I tell them how they have to act...?

The architects have selected their small but beloved projects and in a certain way, each reflects in that selection a self-image.

It was no easy task, finding small projects by major studios. It was intended to avoid their abusing made-to-order designs. Some did have small projects, but others resorted to fragments of larger works. In many cases they are in-house works, self-commissions.

The tool

The selection has contributed an unimaginable added value: the diversity of ways of working. Of course, age is denoted by the tool used. A change in method also hints to dates. Drawing by hand as a guide to reflection upon and direct expression of the idea, requires one to be aged over sixty. Something changed in the seventies at the ETSAB.

The coloured pencils of Federico Correa sliding over that coffered ceiling and caressing the paper create the time for the maturing of the design. Drawing, immediate and at times

Algunos lectores sentirán que ellos podrían hacer frente a esos proyectos con iguales, o mejores, resultados. Es probable que sea así, y eso debe animarlos. Eliminada la variable del gran encargo todos somos iguales, podéis compararlos con ello. Lo demás no es arquitectura; es gestión, suerte, oportunidad, capacidad empresarial. Pero en esa pequeña escala todos somos iguales

El encargo

A todos se les ha pedido que escojan una obra de la que estén satisfechos y que exhiba su sensibilidad y su capacidad de dar vueltas, rediseñar y perfeccionar una idea, aunque sea de un pequeño proyecto. Ellos han sido escogidos, pero las obras las han elegido ellos. Como en el diálogo Truffaut-Hitchcock, cómo les voy a decir cómo tienen que actuar...

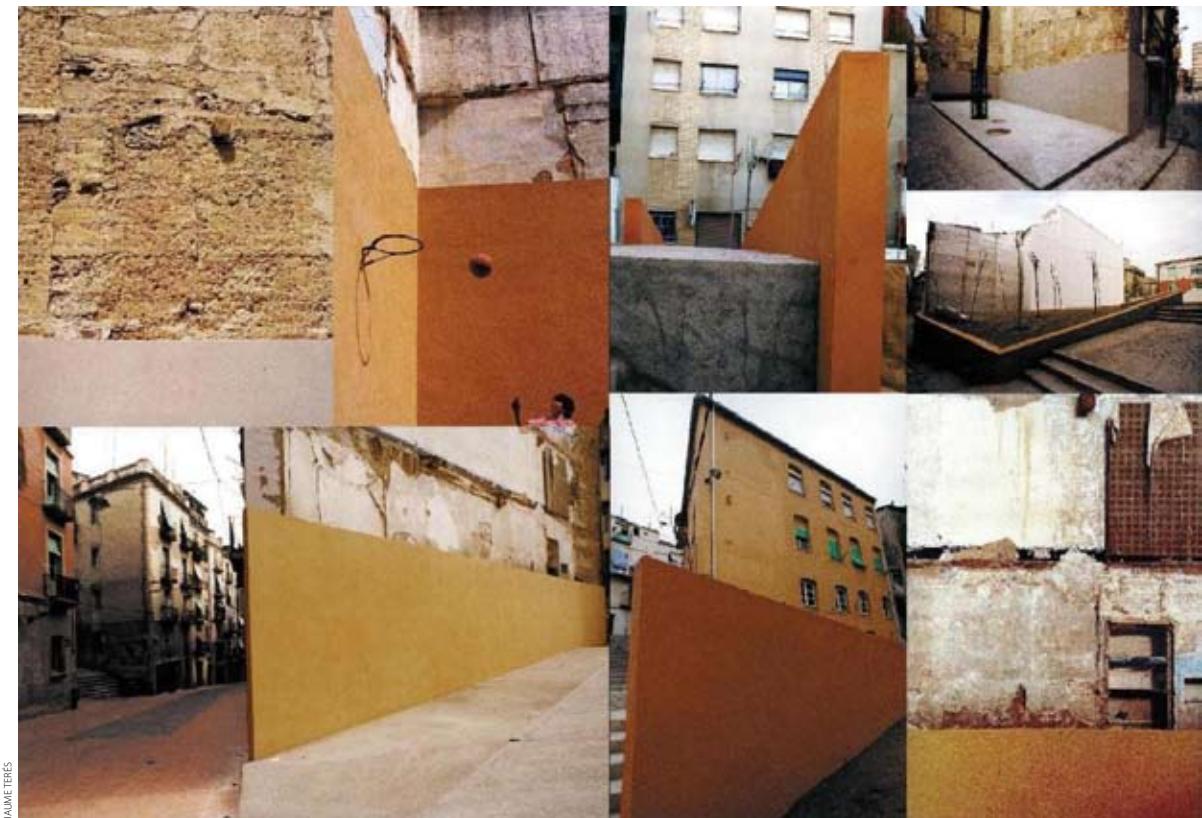
Los arquitectos han seleccionado sus proyectos, pequeños pero queridos, y en cierto modo cada uno muestra en esa selección la imagen de sí mismo.

No era fácil el encargo, buscar pequeños proyectos en grandes despachos. Se ha intentado evitar que abusaran del diseño por encargo. Algunos sí tenían pequeñas cosas, pero otros han recurrido a fragmentos de una obra mayor. En muchos casos son obras en casa, encargos propios.

La herramienta

La selección ha aportado un impensado valor añadido: la diversidad de formas de trabajo. Desde luego, la edad se nota en la herramienta. También nos fecha un cambio de método. Para el dibujo a mano como guía de la reflexión y expresión directa de la idea, hay que tener más de sesenta años. Algo cambió en los setenta en la ETSAB.

Los lápices de colores de Federico Correa resbalando por ese artesonado y acariciando el papel crean el tiempo para la maduración del proyecto. El dibujo, inmediato, au-

JAUME TERÉS

el temps per a la maduració del projecte. El dibuix, immediat, a voltes automàtic, gairebé no ocupa la reflexió del dibuixant, que s'entreteix sobre cada element o sobre el conjunt. La desembolтуra de Tusquets i l'expressionisme de Donato no són sinò més formes d'aquesta manera de treballar.

L'ordinador és una eina potentíssima que obre possibilitats increïbles, però el seu estat actual no té l'automatisme, la immediatesa del llapis. Ocupa el cap del dibuixant i separa les activitats de dibuix i projecció encara que sigui en curts espais de temps alternatius. El resultat és que el dibuix se separa de l'expressió del procés creatiu i sempre n'és com una protesi.

El que sí que permet l'ordinador, però, és una divisió de l'objecte projectat, una vegada concebut, que és utilíssima per a l'execució de l'obra. Alguns projectes aconsegueixen una veritable tomografia analítica, única per explicar geometries complexes com ara les de Coll Leclercq en aquesta tria.

Com més gran és l'ambició del dibuix digital, més aliè resulta al projecte. Els magnífics *renders* que tan necessaris són avui per "vender" els projectes són obres afegides a les del projecte que alguns arquitectes han subcontractat. En alguns estudis, el "renderitzador" afegeix un valor al projecte que genera una veritable dependència en el projectista.

Malgrat totes les explicacions anteriors, la millor justificació per haver fet les quatre seleccions és que es tanquen amb aquest número. No hi ha res com la substitució freqüent del qui s'atorga qualsevol mena d'autoritat, encara que sigui tan nimia com la de convocar els companys en una publicació.

Ignacio Paricio

Traduit per Agnès Ramírez

automatic, does not take up the concentration of the drawer who lingers over each element or over the whole. The skill of Tusquets and Donato's expressionism are other forms of that way of working.

The computer is an extremely powerful tool that opens up incredible possibilities, but in its current state it does not have the pencil's automatic and immediate properties. It takes up the drawer's concentration and separates the activities of drawing and designing even if in short, alternating spaces of time. The result is that the drawing is separated from the expression of the creative process and is always somewhat prosthetic with respect to it.

The computer, however, allows a breakdown of the object designed, once conceived, which is extremely useful for the execution of the work. Some projects achieve a true analytical tomography, unique for explaining complex geometries such as those of Coll Leclercq in this selection.

The greater the ambition of the digital drawing, the less connected it is to the design process. The magnificent renderings so necessary to "sell" our designs today are works added to that of the design itself that some architects contract out. In some studios the renderer adds a value to the design that generates true dependency in the designer.

Despite all the prior explanations, the best justification of the four selections is that they end with this issue. There is nothing like the frequent substitution of someone who assumes any kind of authority, even if as trivial as that of summoning together some colleagues in a publication.

Ignacio Paricio

Translated by Debbie Smirthwaite

tomático a ratos, no ocupa apenas la reflexión del dibujante que se entretiene sobre cada elemento o sobre el conjunto. La soltura de Tusquets y el expresionismo de Donato son otras tantas formas de esa manera de trabajar.

El ordenador es una potentísima herramienta que abre increíbles posibilidades, pero que en su estado actual no tiene el automatismo, la inmediatez del lápiz. Ocupa la cabeza del dibujante y separa las actividades de dibujo y proyección aunque sea en cortos espacios de tiempo alternativos. El resultado es que el dibujo se separa de la expresión del proceso creativo y siempre es algo protésico respecto a él.

El ordenador, sin embargo, permite un despiece del objeto proyectado, una vez ha sido concebido, que es útilísimo para la ejecución de la obra. Algunos proyectos consiguen una verdadera tomografía analítica, única para explicar geometrías complejas como las de Coll Leclercq en esta selección.

Cuanto mayor es la ambición del dibujo digital, más ajeno al proceso de proyecto. Los magníficos *renders* que tan necesarios son hoy para "vender" nuestros proyectos son obras añadidas a la de proyecto que algunos arquitectos han subcontractado. En algunos estudios el "renderizador" añade un valor al proyecto que genera verdadera dependencia en el projectista.

A pesar de todas las explicaciones anteriores, la mejor justificación de las cuatro selecciones es que se cierran con este número. No hay nada como la sustitución frecuente del que se arroga cualquier autoridad, aunque sea tan nimia como la de convocar a unos compañeros en una publicación.

Ignacio Paricio

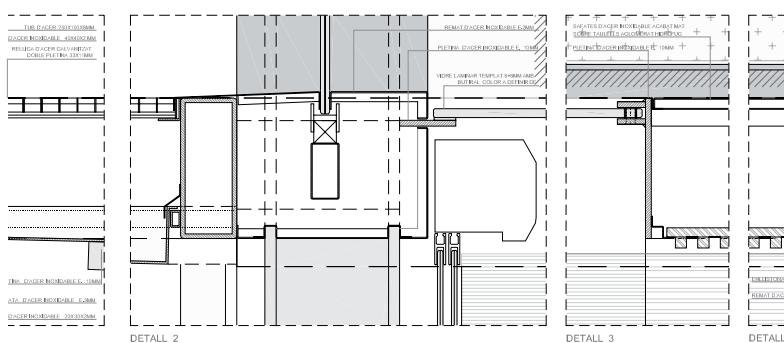
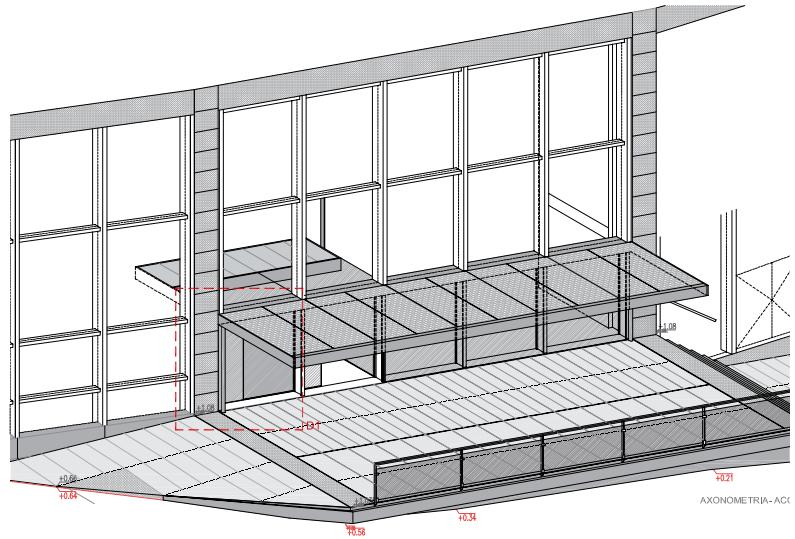
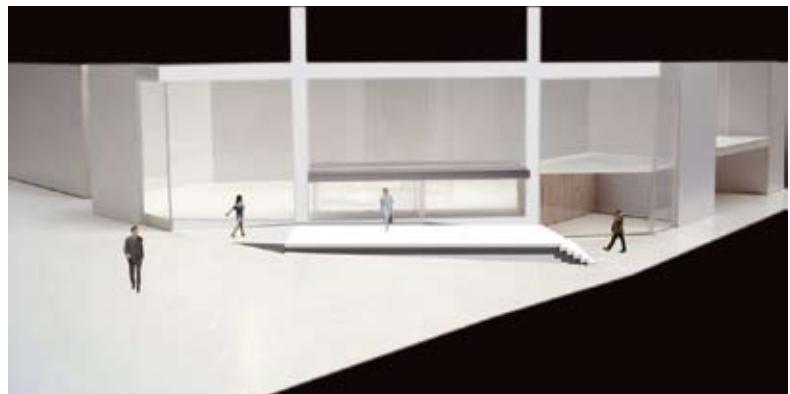
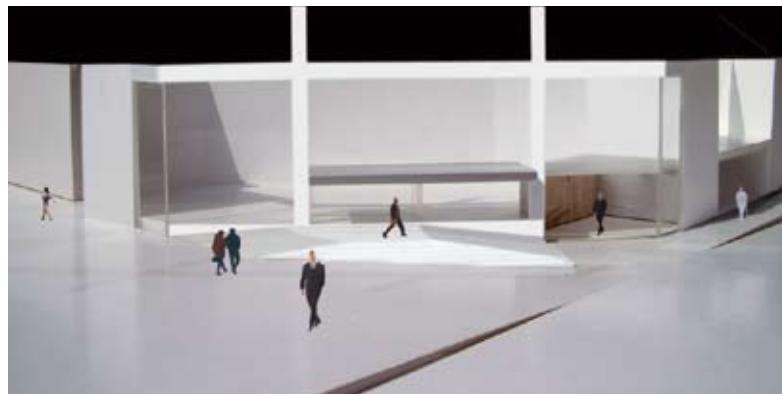
Josep Lluís Mateo

Entrada al Banc Sabadell-Atlàctic, Barcelona

Heus aquí una evidència que alguns grans arquitectes també tresquen amb els petits projectes. Josep Lluís Mateo va fer i refer diverses sèries de dissenys d'aquesta compromesa entrada a l'antic Banc Atlàantic de Mitjans. Els temes aparentment més banals —netejar l'entrada de les acumulacions dipositades durant trenta anys d'ús i resoldre la relació d'accés amb el paviment bombat del xamfrà— han merecut tot l'esforç de l'arquitecte per mantenir la dignitat d'un edifici tan respectat.

Here is evidence that some great architects also "slog" over smaller projects. Josep Lluís Mateo made and remade several series of designs for this awkward entrance to the old Banco Atlántico by Mitjans. The apparently more banal issues – cleaning the entrance of all the accumulation deposited there during thirty years of use and resolving the access with the warped pavement of the street corner – required all of the architect's ingenuity to maintain the dignity of such a respected building.

He aquí una evidencia de que algunos grandes arquitectos también "se curran" los pequeños proyectos. Josep Lluís Mateo hizo y rehizo varias series de diseños de esta comprometida entrada al viejo Banco Atlántico de Mitjans. Los temas aparentemente más banales —limpiar la entrada de las acumulaciones depositadas durante treinta años de uso y resolver la relación de acceso con el pavimento alabeado del chaflán— han merecido todo el esfuerzo del arquitecto para mantener la dignidad de un edificio tan respetado.

Federico Correa

Despatx del President de la Generalitat, Barcelona

RENE LOZANO

RENE LOZANO

El fet que un client repeteixi encàrrec sempre és gratificant, però si aquest client es diu Pasqual Maragall i el que encarrega sucesivament són els seus despatsos d'alcalde de Barcelona i de president de la Generalitat, la gratificació és ben envejable. El president volia tenir a prop la seva col·laboradora més pròxima, però respectant la intimitat de les seves reunions. La resposta és agosarada i oportuna. Una caixa de vellut verd folrada de joies de la pintura gòtica amaga la secreta secretària.

It is always gratifying when a client repeats a commission, but if that client is called Pasqual Maragall and the successive commissions are his offices as mayor of Barcelona and then as president of the Catalan Government, that gratification is highly enviable. The President wanted to have his closest co-worker nearby while respecting the privacy of meetings. The answer is bold and opportune. A green velvet box lined with treasures of gothic painting hides the secret secretary.

Que un cliente repita encargo siempre es gratificante, pero si ese cliente se llama Pasqual Maragall y lo que encarga sucesivamente son sus despachos de alcalde de Barcelona y de presidente de la Generalitat, la gratificación es muy envidiable. El President quería tener a su más próxima colaboradora cerca, pero respetando la intimidad de sus reuniones. La respuesta es atrevida y oportuna. Una caja de terciopelo verde forrada de joyas de la pintura gótica esconde a la secreta secretaria.

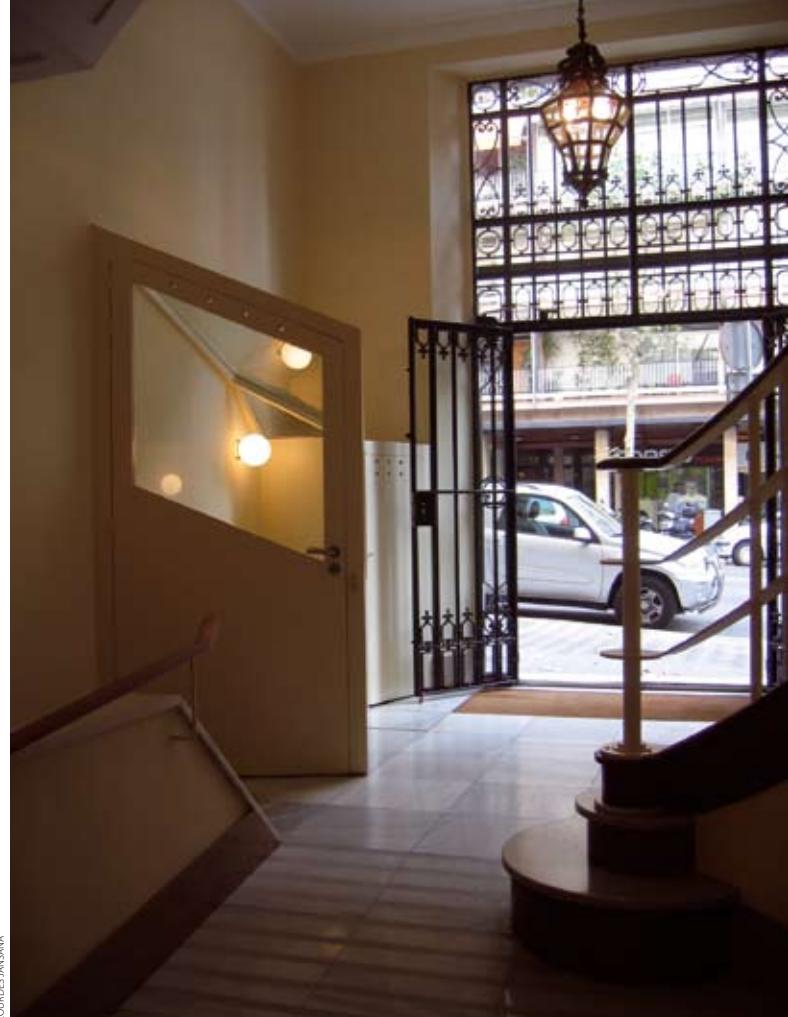
Elías Torres

Portería al carrer Balmes, Barcelona

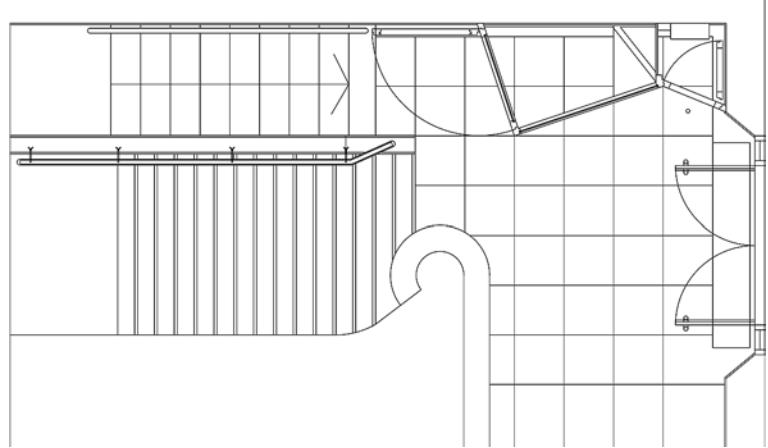
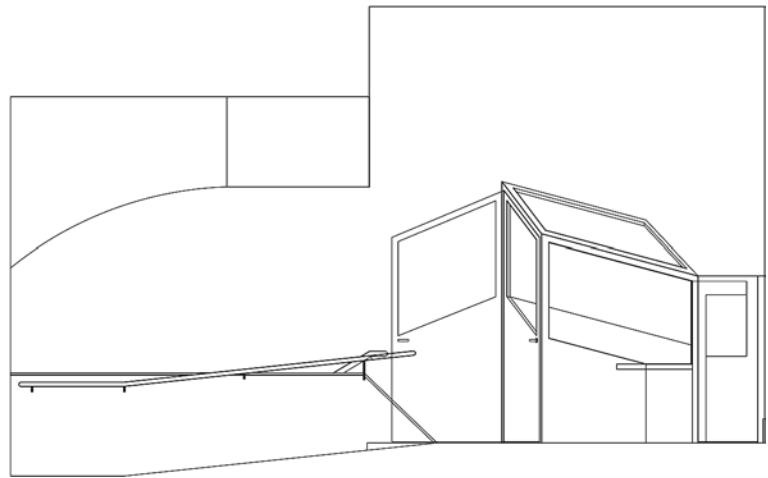
Alguns projectes són ben propers a l'entorn personal dels autors. En aquest cas el repte fou important. El disseny d'una petita porteria en un vestíbul escàs en una finca d'Eusebi Bona al carrer Balmes no era evident. La resposta és genial. Una capsa oblonga fixa l'orientació de les seves cares segons les vistes a l'espai general, respecte a l'alignació de l'escala ascendent i dissimulació de la descendenta. El camuflament cromàtic i la discreta il·luminació completen aquesta delicada intervenció.

Some projects are very close to their creator's personal environment. In this case the challenge was considerable. The design of a small concierge's office in a small lobby inside a Eusebi Bona property on Balmes was not self-evident. The answer is brilliant. An oblong box sets the orientation of its faces according to views of the general space, respecting the alignment of the ascending stairway and the dissimulation of the descending one. Chromatic camouflaging and discreet lighting complete this delicate intervention.

Algunos proyectos están muy próximos al entorno personal de sus autores. En este caso el desafío fue importante. El diseño de una pequeña portería en un escaso vestíbulo en una finca de Eusebi Bona en la calle Balmes no era evidente. La respuesta es genial. Una cajita oblonga fija la orientación de sus caras en función de vistas al espacio general, respeto a la alineación de la escalera ascendente y disimulo de la descendente. El camuflaje cromático y la discreta iluminación completan esta delicada intervención.

LOURDES JANSANA

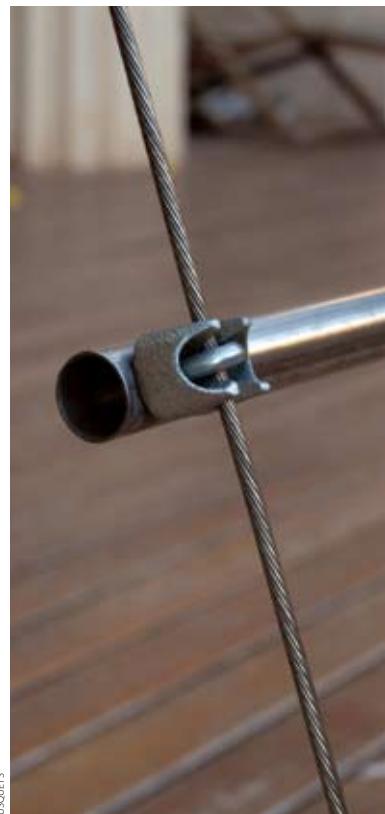
LOURDES JANSANA

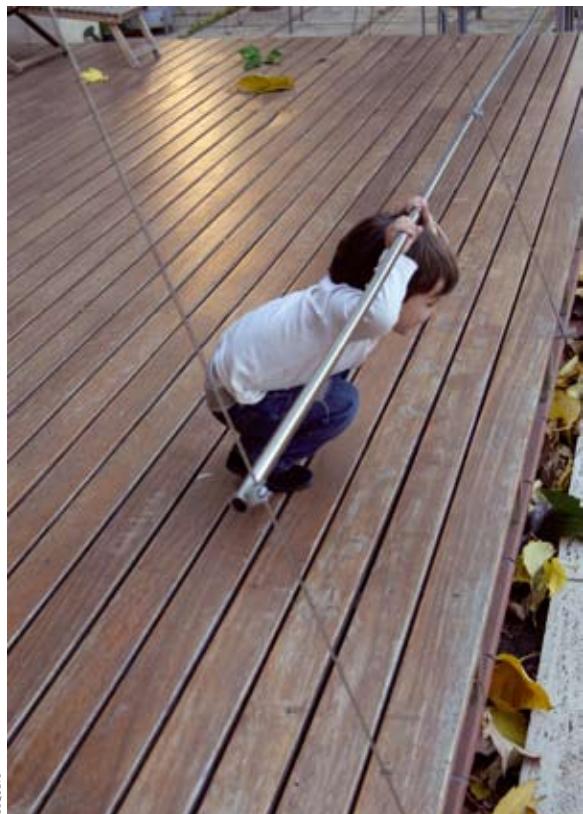
LOURDES JANSANA

Oscar Tusquets

Tanca infantil

TUSQUETS

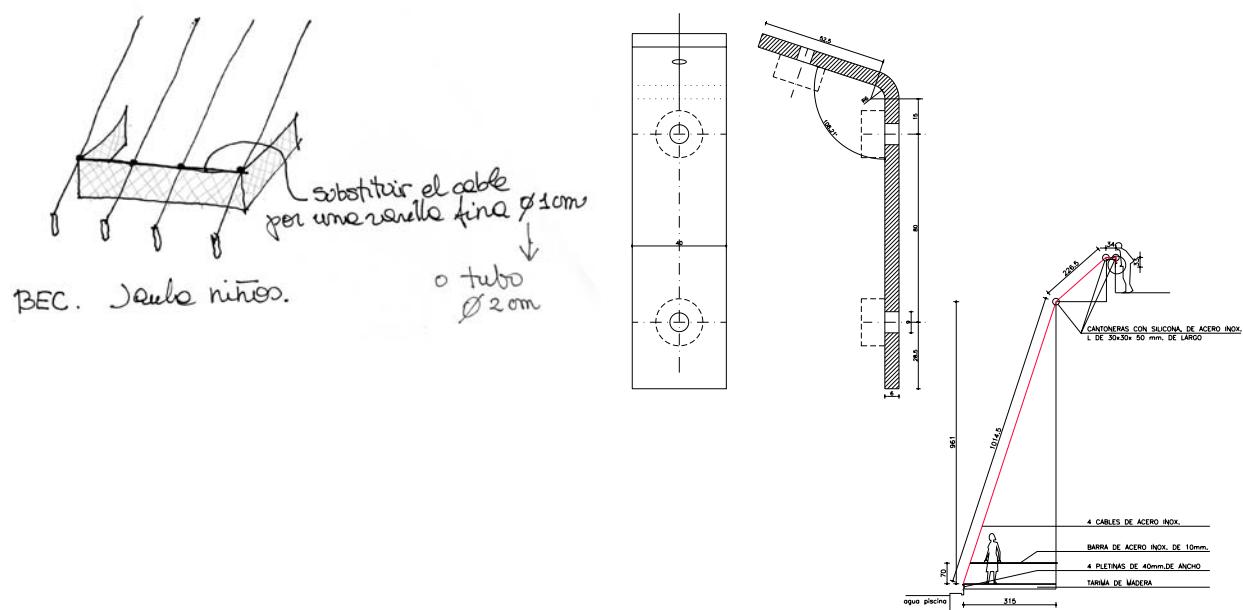
TUSQUETS

TUSQUETS

TUSQUETS

Un ring per als més menuts

"El jardí i la piscina no van ser projectats imaginant la presència de nens petits. No obstant això, van arribar i calia fer-hi alguna cosa. Envoltar la piscina amb una tanca només solucionava una part del problema, ja que la resta del jardí és plena de perillós desnivells. Vaig optar per no posar una tanca entorn dels perills sinó posar-la entorn dels nens a l'ampli porxo i la terrassa que té al davant. Volia que la tanca fos al més efímera, transparent i lleugera possible. Se'm va acudir penjar-la des de la coberta de l'edifici, 9 metres més amunt. Quan els nens van fer tres anys, vaig eliminar la xarxa frontal i les laterals." (De l'autor)

An enclosure for little ones

"The garden and the swimming pool were not designed with the presence of babies in mind. However, they arrived so something had to be done. Surrounding the pool with a fence only solved part of the problem, as the rest of the garden is full of dangerous drops. Rather than fence off the dangers I decided instead to fence off the children in the spacious porch and the terrace opposite it. I wanted the fence to be as ephemeral, transparent and light as possible. It occurred to me to hang the fence from the building's roof, 9 metres above. When the children reached the age of three, I eliminated the front and side nets." (By the author)

Un ring para bebés

"El jardín y la piscina no fueron proyectados imaginando la presencia de bebés. Sin embargo, llegaron y algo había que hacer. Rodear la piscina con una valla sólo solucionaba parte del problema, ya que el resto del jardín está lleno de peligrosos desniveles. Opté por no vallar los peligros sino vallar a los niños en el amplio porche y la terraza que le da frente. Deseaba que la valla fuese lo más efímera, transparente y ligera posible. Se me ocurrió colgar la valla desde la cubierta del edificio, 9 metros más arriba. Cuando los niños cumplieron tres años, eliminé la red frontal y las laterales." (Del autor)

Carlos Ferrater

Tanca a Menorca

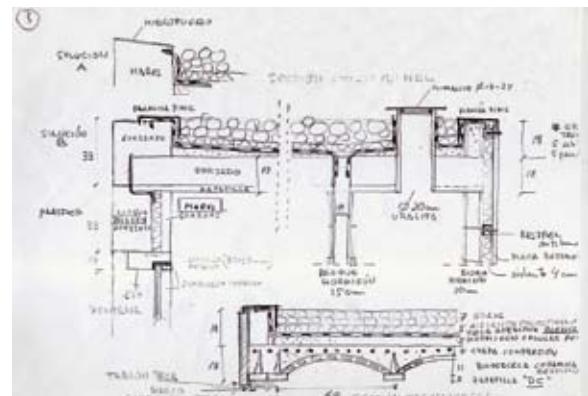
Ferrater gestiona meravellosament els recursos, tant si són físics com intel·lectuals. En aquest cas, una tanca veïna a una casa menorquina i uns materials locals. "Vam destruir els pals de fusta (de la tanca) i, tot respectant les fitxes o pilons de marès emblanquinats de 60 x 60 cm, vam construir-ne d'altres de semblants, reforçant la idea de recinte. La intervenció no va necessitar plànols ni documents, sinó que discorre pel camí de la selecció d'uns pocs materials, pedres, bigues de fusta o formigó, taulers... Finestres a sang que retallen el paisatge, petites perforacions zenithals que il·luminen els espais servidors, un pati il·luminat al fons i novament el mur de pedra interior. Al final, en aquesta illa de pedra i recintes, n'hi ha un que allotja un petit pavelló de convidats i, com a resultat de la intervenció, tot és anterior i tot és nou." (De l'autor)

Ferrater manages resources brilliantly, whether physical or intellectual. In this case, an enclosure next to a Menorcan house and some local materials. "We destroyed the wooden posts (of the enclosure) and, respecting the 60 x 60 cm boundary markers made of whitewashed marès stone, we built some similar ones, reinforcing the idea of an enclosure. The intervention did not require plans or documents; rather it took the path of selecting a few materials, stones, wooden or concrete beams, boards, etc. Indented windows that frame the countryside, small zenithal perforations that light up the servant spaces, a lit courtyard at the back and once more the inside stone wall. At the end, on this island of stone and enclosures, one of these holds a small house for guests and as a result of the intervention, everything is old and everything is new." (By the author)

Ferrater gestiona maravillosamente los recursos, sean físicos o intelectuales. En este caso, un cercado vecino a una casa menorquina y unos materiales locales.

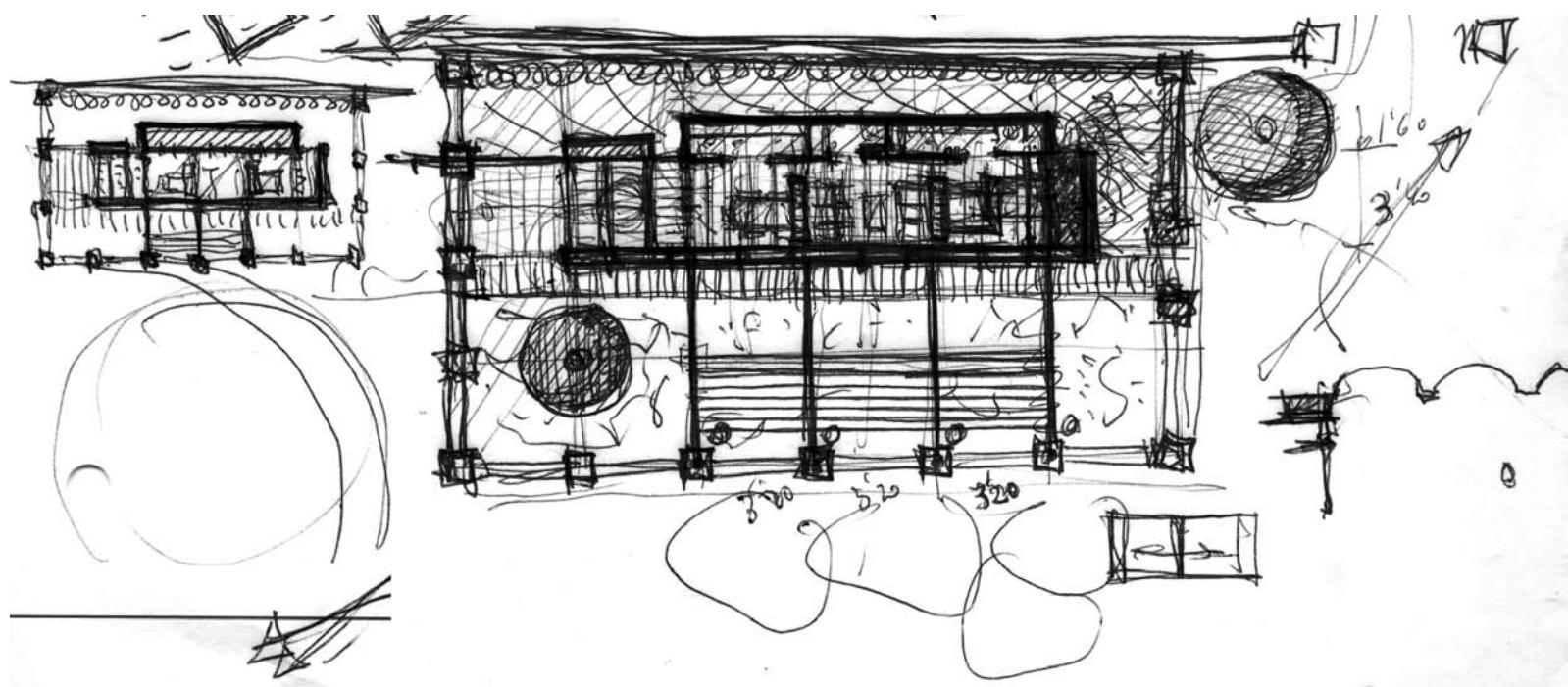
"Destruimos los postes de madera (del cercado) y, respetando los mojones o pilonas de piedra de marès encaladas de 60 x 60 cm, construimos otras semejantes, reforzando la idea de recinto. La intervención no precisó planos ni documentos, sino que discurre por el camino de la selección de unos pocos materiales, piedras, vigas de madera u hormigón, tableros... Ventanas a sangre que recortan el paisaje, pequeñas perforaciones cenitales que iluminan los espacios servidores, un patio iluminado al fondo y nuevamente el muro de piedra interior. Al final, en esta isla de piedra y recintos, uno de estos aloja un pequeño pabellón de invitados y como resultado de la intervención, todo es anterior y todo es nuevo."

(Del autor)

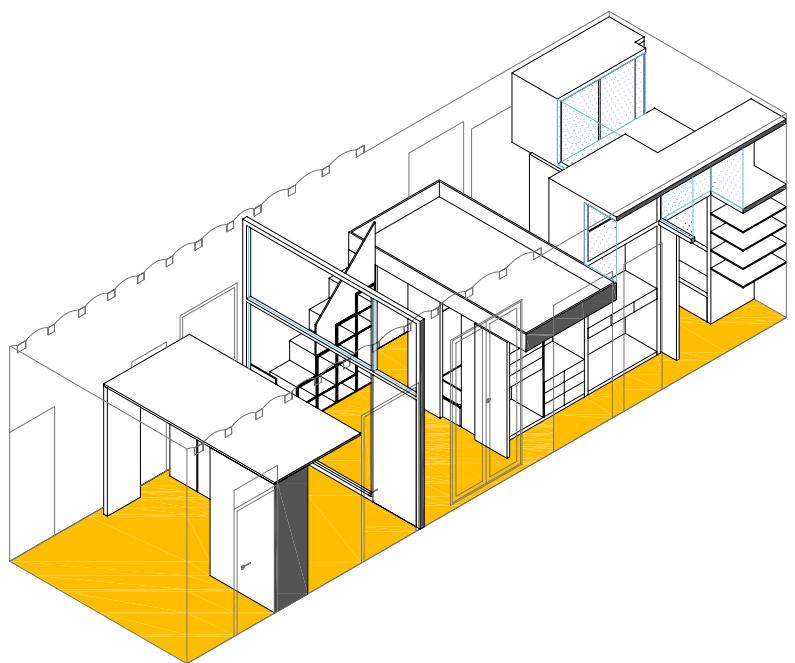
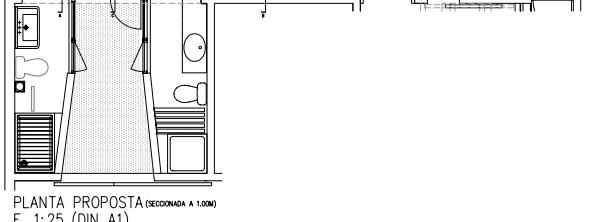
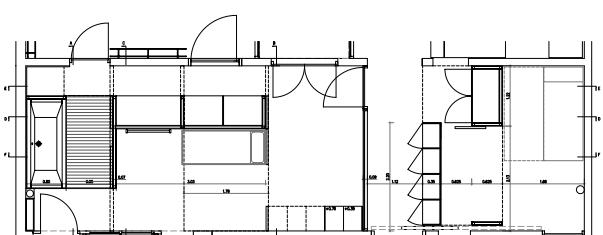
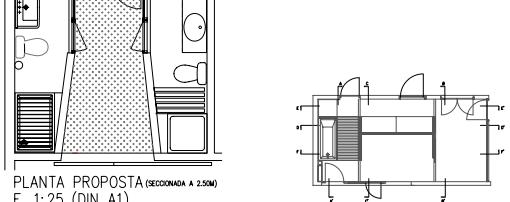
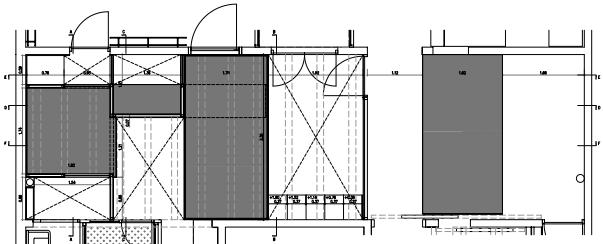
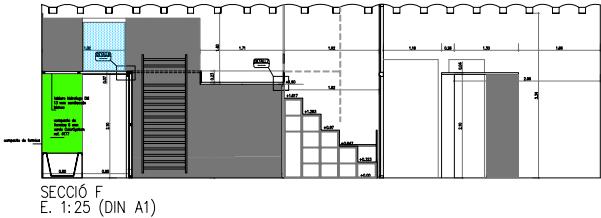
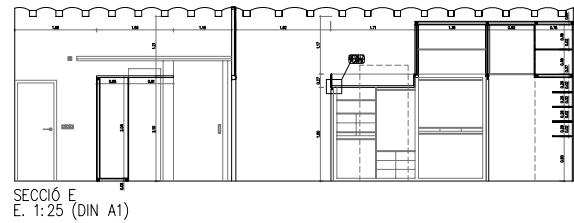
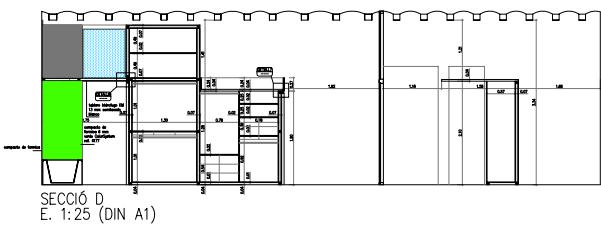
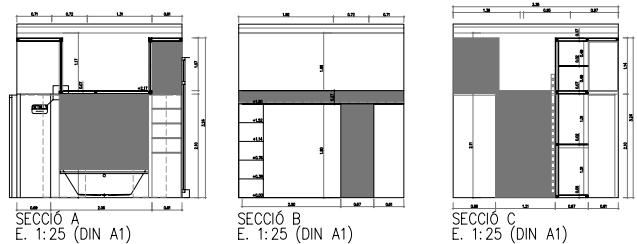
FERRATER

FERRATER

Jaime Coll-Judith Leclerc

Zona infantil a un habitatge, Barcelona

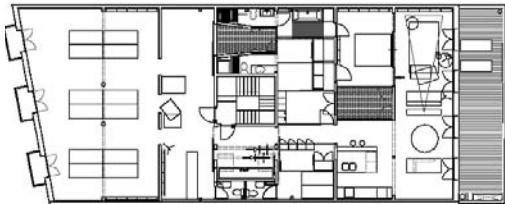

JOSE HÉVA

JOSE HÉVA

"Ferlandina 20 és una finca del 1860, un típic bloc obrer del barri de Ponent al nord del Raval, construït amb set crugies paral·leles a la façana. Durant els anys seixanta i setanta va ser el gimnàs Caballero, del qual queden els vestigis de 64 pintures murals que recobreixen les parets. L'última reforma, la creació d'un espai per als nens (dormir, estar, jugar, banyar-se), ocupa la cinquena crugia i s'organitza a partir d'un moble compacte multifuncional que s'insereix en l'espai i crea al voltant una circulació que permet tenir un vestidor per als pares, zona de bany, zona de dormir i zona de jocs. L'alçària de 3,30 permet tenir espais d'1,30 a dalt o a baix dels espais de 2,00, de manera que els vamaprofitar com a sòcols-magatzem o dalts que, al mateix temps, són espais per dormir i jugar-hi i en el futur esdevindran llocs d'emmagatzematge." (De l'autor)

"Ferlandina 20 is a property dating from 1860, a typical worker's block in the Ponent neighbourhood at the north of the Raval, constructed with 7 corridors parallel to the facade. In the 1960s and 1970s it was the Caballero gym, its walls still show the remains of the 64 mural paintings that covered them. Its last reform, to create a space for the children (bedroom, living room, playroom, bathroom), occupies the fifth corridor and is organised based on a compact multifunctional piece of furniture that is inserted into the space, creating a circulation area around and allowing a dressing room for the parents, a bathroom area, sleeping area and play area. The height of 3.30 allows spaces of 1.30 above or below the main spaces of 2.00, which meant we could take advantage of these as under-floor storerooms or overhead lofts that, at the same time, are areas for sleeping and playing and in the future will be storage spaces." (By the author)

"Ferlandina 20 es una finca de 1860, típico bloque obrero del barrio de Ponent al norte del Raval, construido con 7 crujías paralelas a la fachada. En los años sesenta y setenta fue el gimnasio Caballero, del cual quedan los vestigios de 64 pinturas murales que recubren las paredes. La última reforma, crear un espacio para los niños (dormir, estar, jugar, bañarse), ocupa la quinta crujía y se organiza a partir de un mueble compacto multifunción que se inserta en el espacio, creando una circulación alrededor que permite tener un vestidor para los padres, zona de baño, zona de dormir y zona de juegos. La altura de 3,30 permite tener espacios de 1,30 arriba o abajo de los espacios de 2,00, de manera que los aprovechamos como zócalos-almacén o altillos que a la vez son espacios para dormir y jugar y en el futuro serán lugares de almacenaje." (Del autor)

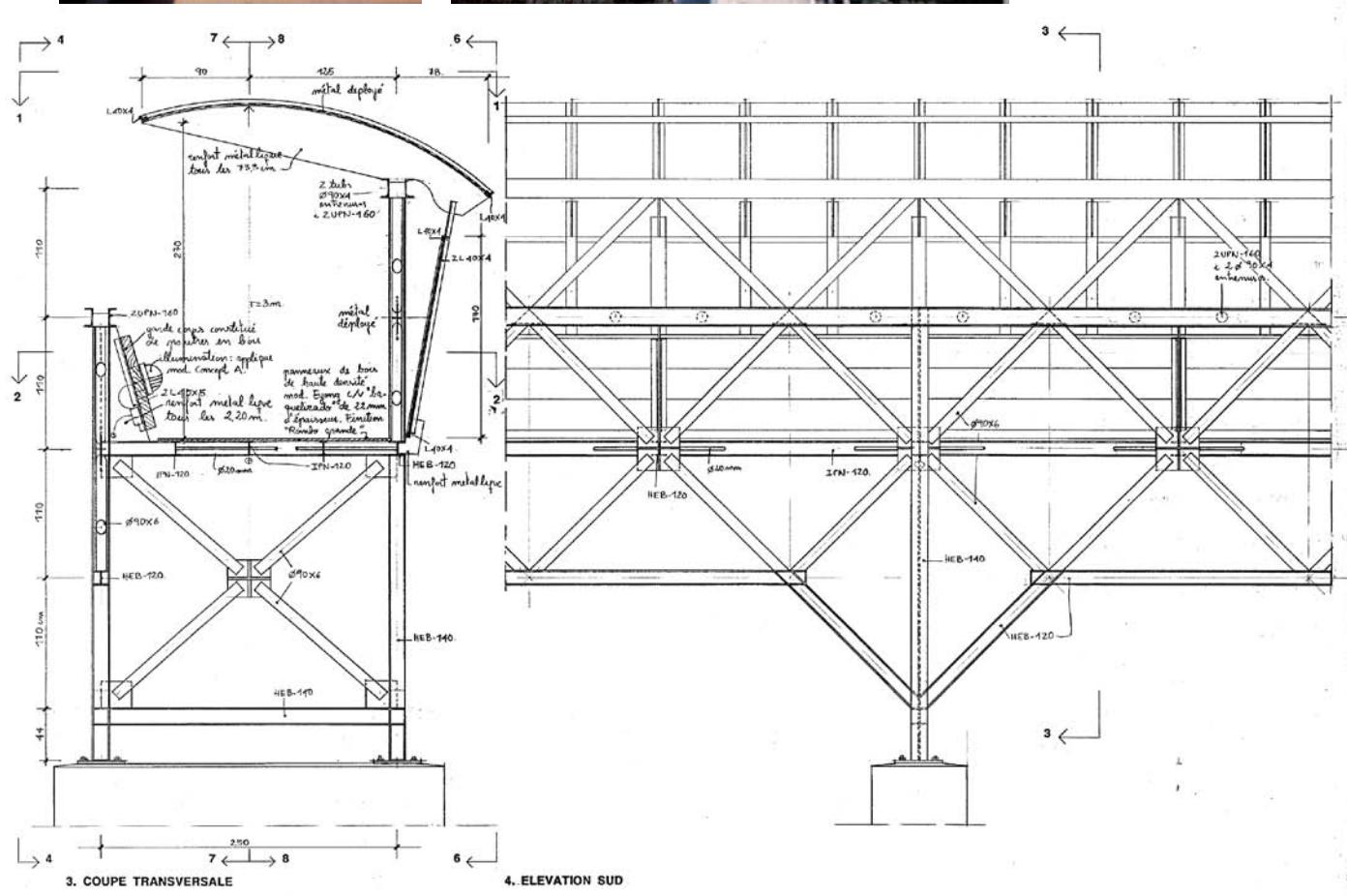
MBM - Martorell, Bohigas, Mackay

Passarel·la a Ais de Provença

L'estudi MBM ens ha enviat una passarel·la a Ais de Provença, amb una acurada estructura dissenyada per la mà artesanal d'Enric Torrent. "L'objecte del concurs era convertir en ciutat un gran buit d'unes 20 hectàrees situades molt cèntricament al costat de la Rotonde, la gran plaça circular al final del Cours Mirabeau, un dels millors carrers d'Europa. Hem envoltat l'avinguda Max Juvenal d'un parc, i la passarel·la Jean de la Fontaine uneix, per als vianants, un i altre cantó del parc tallat per la gran via de circumval·lació. Es tracta d'una estructura metàl·lica molt lleugera només per a vianants, coberta per a protegir-los de la pluja i el sol." (De l'autor)

The studio MBM has sent us a walkway in Aix-en-Provence whose careful structure was designed by the eternal craftsman Enric Torrent. "The aim of the competition was to convert into town space a big empty space of 20 hectares located very centrally next to La Rotonde, the large circular square at the end of the Cours Mirabeau, one of the finest streets in Europe. We surrounded Max Juvenal avenue with a park and the Jean de la Fontaine walkway provides a link for pedestrians from one side of the park to the other, over the major bypass. This is a very light metallic structure exclusively for pedestrian use, covered to protect passers-by from the rain and the sun" (By the author)

El estudio MBM nos ha enviado una pasarela en Aix-en-Provence cuya cuidada estructura ha sido diseñada por el siempre artesano Enric Torrent. “El concurso tenía por objeto convertir en ciudad un gran vacío de unas 20 hectáreas situadas muy céntricamente junto a La Rotonde, la gran plaza circular al final del Cours Mirabeau, una de las mejores calles de Europa. La avenida Max Juvenal la hemos rodeado de un parque y la pasarela Jean de la Fontaine une, para los peatones, uno y otro lado del parque, cortado por la gran vía de circunvalación. Se trata de una estructura metálica muy ligera de uso exclusivamente peatonal, cubierta para proteger a los transeúntes de la lluvia y el sol.” (Del autor)

Esteve Bonell

Finestra interior

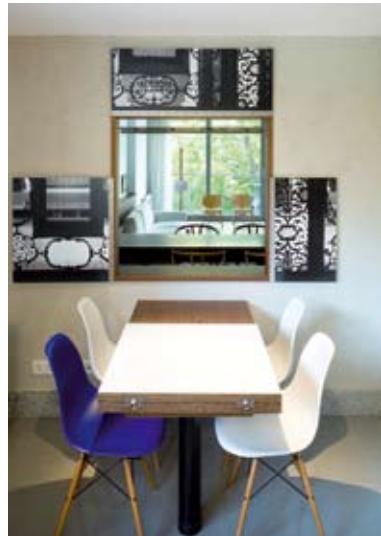
LLUÍS CASALS

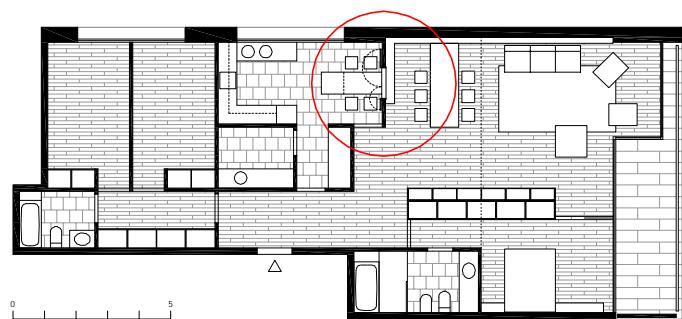
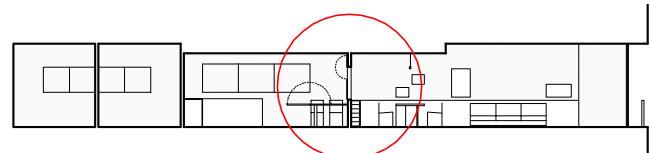
LLUÍS CASALS

LLUÍS CASALS

LLUÍS CASALS

"Obrir un forat d'1 x 1 metres a l'envà de separació entre dos àmbits. Té dues cares diferents; a un costat ha d'atendre la confortabilitat visual dels materials de la sala d'estar i, a l'altre, l'austeritat del racó per menjar de la cuina. No es tracta d'un passaplats, i encara menys de la possibilitat d'ampliar cadascun dels espais amb l'altre. Des de la sala d'estar observem com un més dels objectes que viuen a les seves parets és una foto de M. Peris emmarcada. Des de la cuina semblen les portes d'un armari de paret. Amb senzills moviments, la fotografia desapareix de la sala i es presenta desconstruïda a les parets de la cuina. Així s'aconsegueix la connexió de tots dos espais i la seva prolongació visual cap a la terrassa exterior i als arbres del parc." (De l'autor)

"A hole measuring 1x1 metres is opened in the partition wall between two rooms. It presents two different faces; on the one side it must cater for the visual comfort of the materials in the living room and, on the other, the austerity of the corner for eating in the kitchen. It is not a serving hatch and even less the possibility of extending each of the spaces using the other. From the living room one can observe that one of the objects on its walls is a framed photograph by M. Peris. From the kitchen one sees what look like the doors of a wall cupboard. With simple movements, the photograph disappears from the lounge and appears deconstructed on the kitchen walls. In this way the connection between both spaces is achieved along with their visual prolongation to the outside terrace and the trees in the park." (By the author)

"Abrir un agujero de 1x1 metros en el tabique de separación entre dos ámbitos. Presenta dos caras distintas; a un lado debe atender a la confortabilidad visual de los materiales de la sala de estar y, al otro, la austereidad del rincón para comer de la cocina. No se trata de un pasaplatos, y aún menos de la posibilidad de ampliar cada uno de los espacios con el otro. Desde la sala de estar se observa cómo uno más de los objetos que viven en sus paredes es una foto de M. Peris enmarcada. Desde la cocina parecen las puertas de un armario de pared. Con sencillos movimientos, la fotografía desaparece del salón y se presenta deconstruida en las paredes de la cocina. Se logra así la conexión de ambos espacios y su prolongación visual hacia la terraza exterior y los árboles del parque." (Del autor)

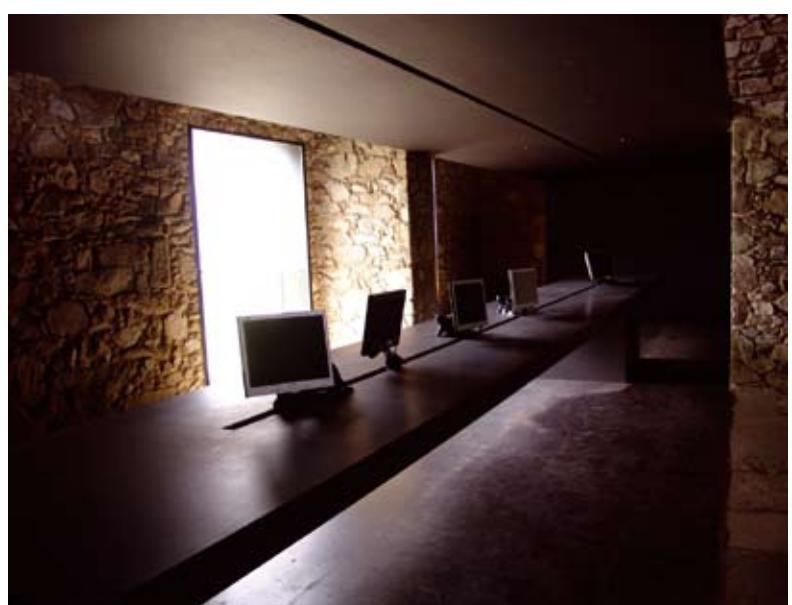
RCR - Aranda, Pigem, Vilalta

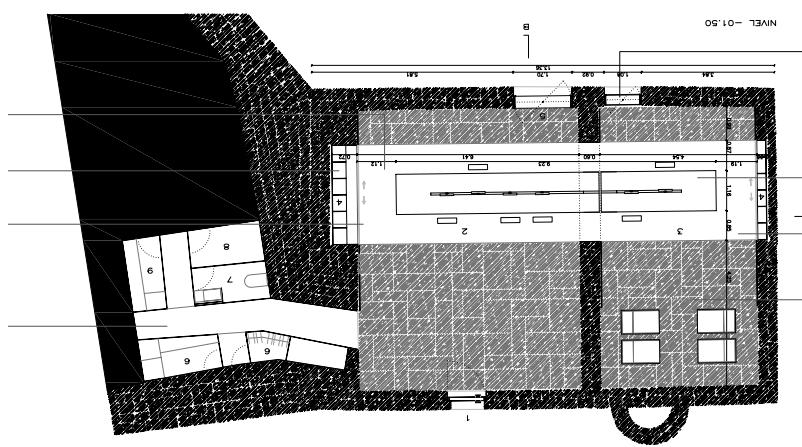
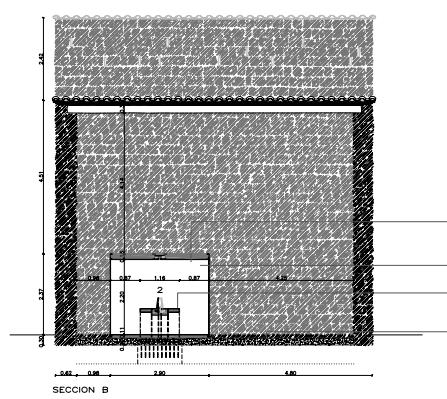
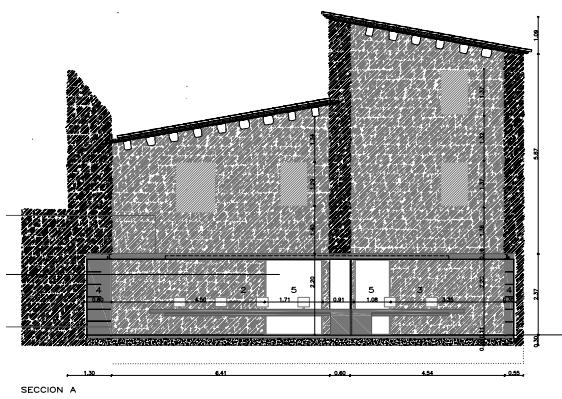
Oficina en un molí

Aquest projecte consta de la recuperació d'una bassa d'un antic molí, i la transformació d'aquest en una oficina per a una empresa del sector de serveis. Té una capacitat per a unes 6 o 8 persones. L'obra ha constat bàsicament del buidatge de l'interior de l'edifici, que al llarg del temps havia suportat diferents reformes i usos, i la rehabilitació de les parets estructurals, la coberta i el paviment. El mobiliari de l'interior s'ha construït tot d'acer amb acabat encerat.

This project consists of the recovery of a millpond and the conversion of the old mill into an office for a services sector company. Its capacity is for six or eight people. The work basically involved the stripping of the inside of the building, which over time had undergone different reforms and uses, and the rehabilitation of the structural walls, the roof and the flooring. The interior furniture was built entirely from steel with a waxed finish.

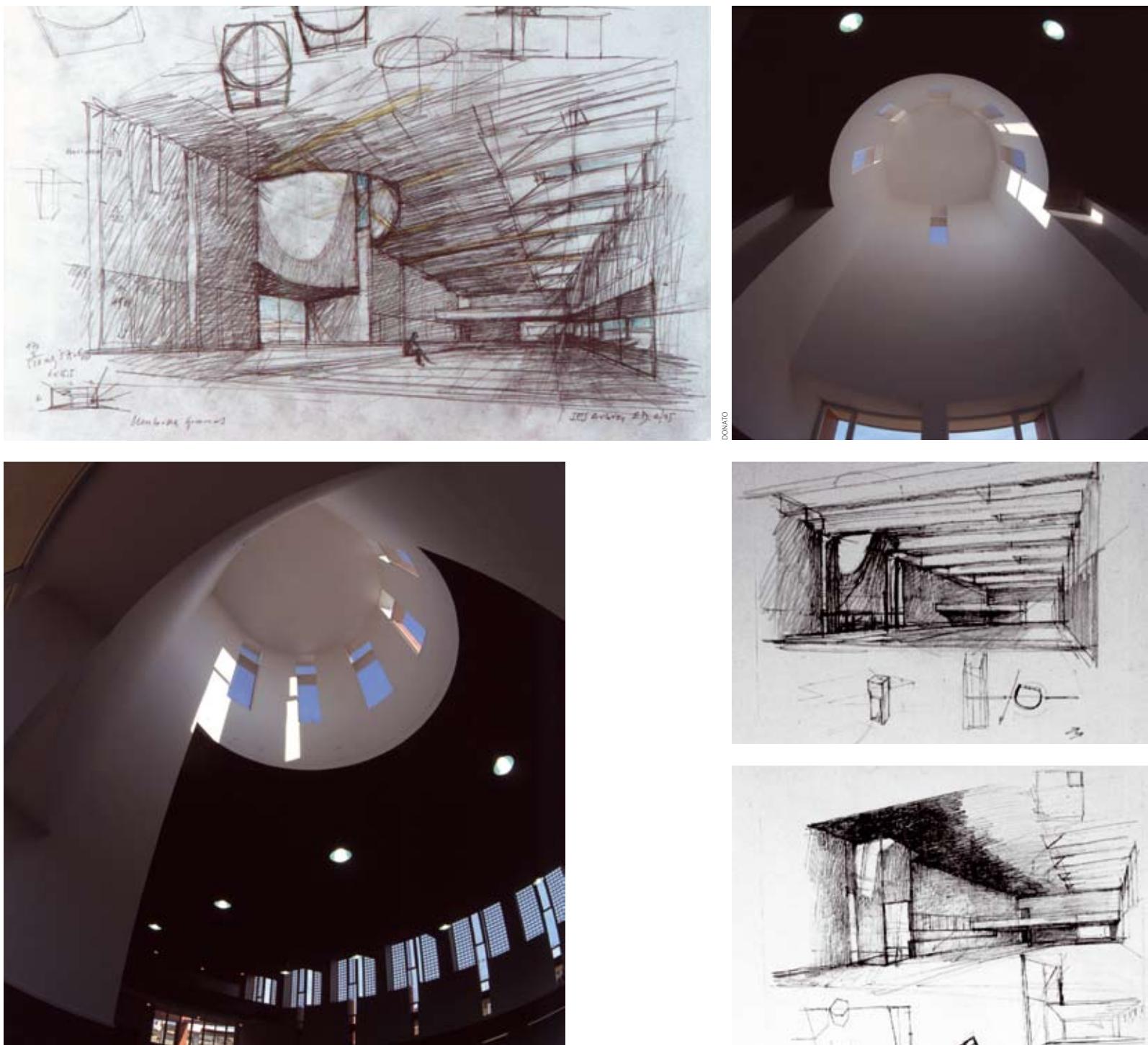
Este proyecto consta de la recuperación de una balsa de un antiguo molino, y la transformación de éste en una oficina para una empresa del sector de servicios. Tiene una capacidad para unas 6 u 8 personas. La obra ha constado básicamente del vaciado del interior del edificio, que a lo largo del tiempo había soportado diferentes reformas y usos, y la rehabilitación de las paredes estructurales, la cubierta y el pavimento. El mobiliario interior se ha construido en su totalidad de acero con acabado encerado.

Emili Donato

Lluerna a l'Arboç

"Aquest cilindre vertical encastat en el mur nord del gimnàs de l'IES de l'Arboç capta la llum del migdia, com un periscopi, i la difon en un extrem assimètric de la sala polivalent. D'altra banda, la base del cilindre està perforada cap al nord, oberta a les vistes sobre un paisatge profund de vinyes i masies llunyanes. La intenció és oferir un incident espacial doble, de vistes i llum natural, en un local habitualment serial i amorf com és ara un gimnàs o sala polivalent: un petit regal 'accidental' en la anomia d'aquests locals." (De l'autor)

"This vertical cylinder incrusted in the northern wall of the gymnasium of the IES L'Arboç captures the light at midday, like a periscope, and diffuses it at an asymmetric end of the multipurpose hall. Moreover, the cylinder's base is perforated on the northern side, open to views over a deep landscape of vineyards and distant farmhouses. The intention is to offer a dual spatial incident, of views and natural light, in such a habitually serial and amorphous building as a gymnasium or multipurpose hall: a small 'accidental' gift in the anomie of these premises." (By the author)

"Este cilindro vertical incrustado en el muro norte del gimnasio del IES de L'Arboç capta la luz del mediodía, como un periscopio, y la difunde en un extremo asimétrico de la sala polivalente. Por otra parte, la base del cilindro está perforada hacia el norte, abierta a las vistas sobre un profundo paisaje de viñedos y masías lejanas. La intención es ofrecer un incidente espacial doble, de vistas y luz natural, en un local habitualmente serial y amoro como es un gimnasio o sala polivalente: un pequeño regalo 'accidental' en la anomia de estos locales." (Del autor)

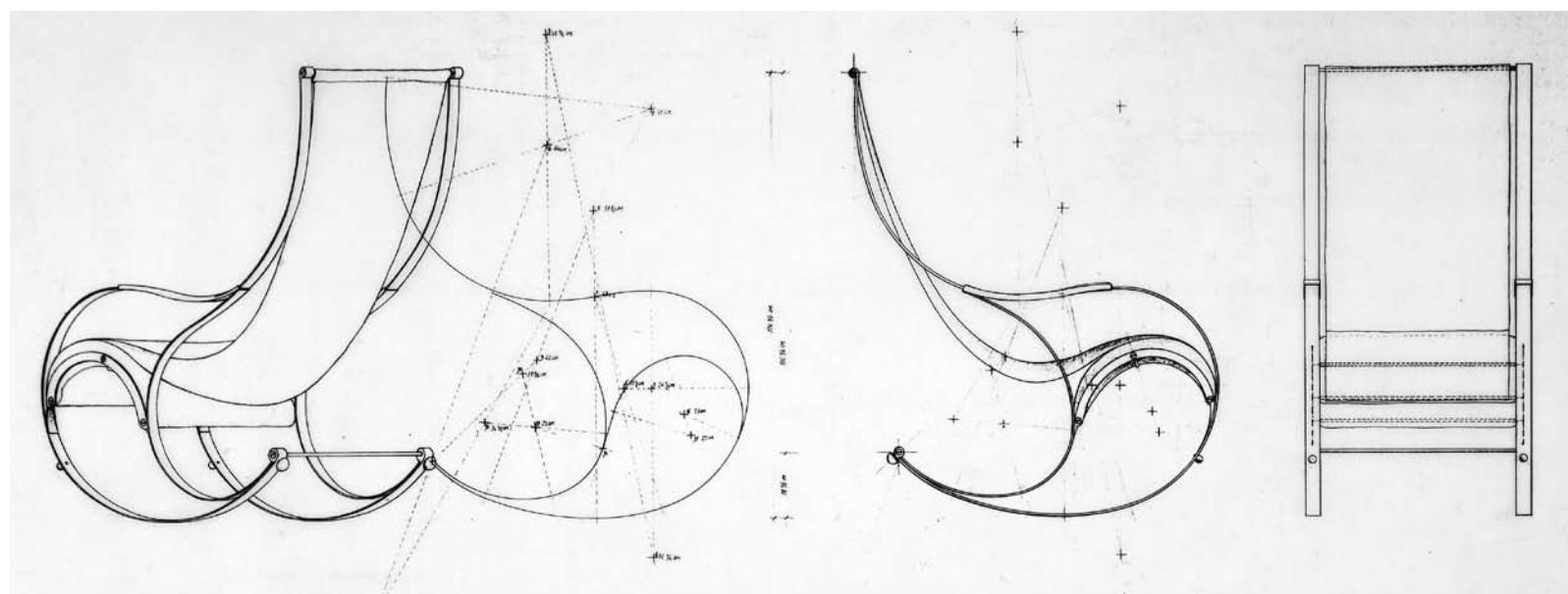
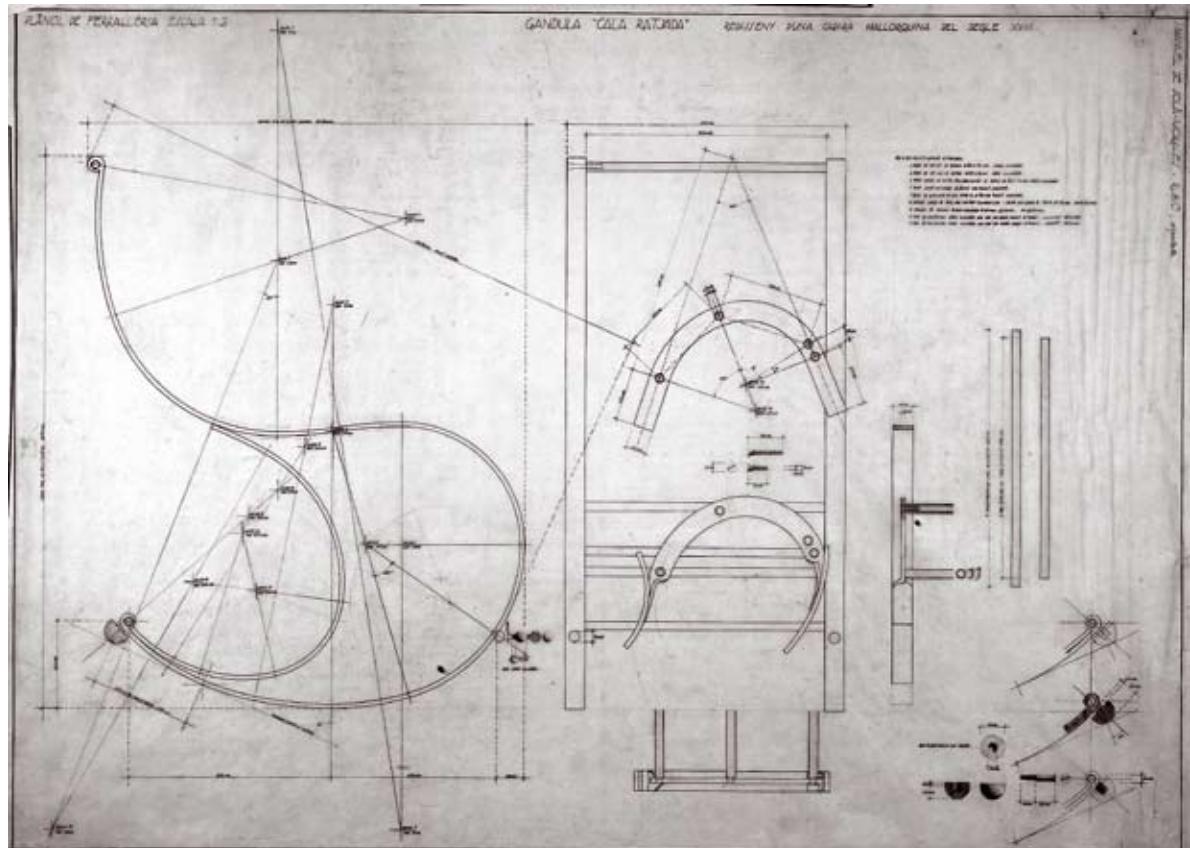
Manuel de Solà-Morales

Balancí

Entre les seves intervencions urbanístiques internacionals, Manuel de Solà va tenir temps per redissenyar, amb materials moderns, una gandula mallorquina del segle XVIII. Substitueix la fusta corbada per platinés d'acer inoxidable, però el cuir es conserva per preservar la calidesa del contacte. El dibuix amb radis d'autopista de la curvatura de les platines es combina amb l'ombreig artesanal dels cargols d'algú delineant minuciós. Malauradament, la suggestiva gandula "Cala Ratjada" no es va arribar a construir i no podem gaudir del seu balandriug amorós i embolcador.

Between his international urban interventions, Manuel de Solà has found time to redesign, using modern materials, a Mallorcan 18th century gandula (rocking chair). The curved wood is replaced by stainless steel strips, but the leather is preserved to maintain the warmth of contact. The drawing with its motorway-style radii for the curvature of the strips also shows well-crafted shading on the screws by a meticulous draughtsman. Unfortunately, this seductive "Cala Ratjada" chair was never actually produced so we cannot enjoy its absorbing, gentle rocking.

Entre sus intervenciones urbanísticas internacionales, Manuel de Solà tuvo tiempo para rediseñar, con materiales modernos, una gandula mallorquina del siglo XVIII. La madera curvada se sustituye por pletinas de acero inoxidable, pero el cuero se conserva para preservar la calidez del contacto. El dibujo con radios de autopista del curvado de las pletinas se combina con el artesano sombreado de los tornillos de algún delineante minucioso. Por desgracia, la sugerente gandula "Cala Ratjada" no se llegó a construir y no podemos disfrutar de su envolvente y amoroso balanceo.

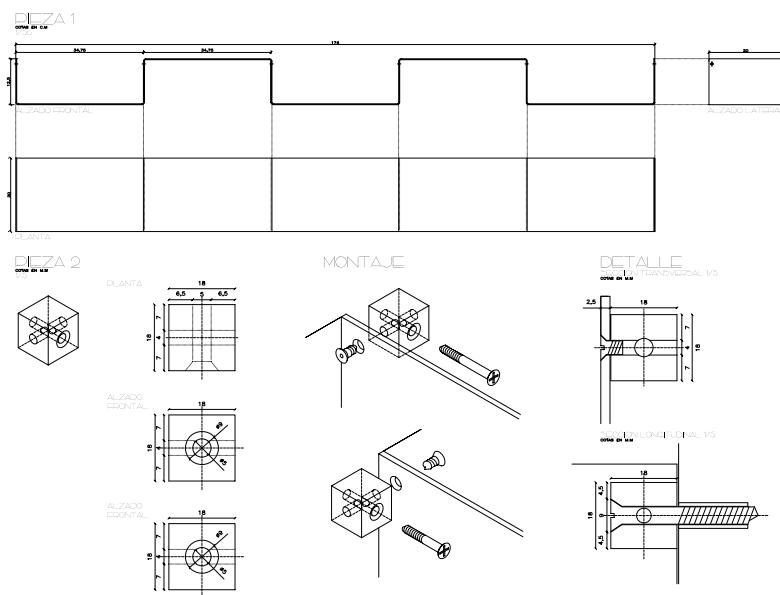

Carme Pinós

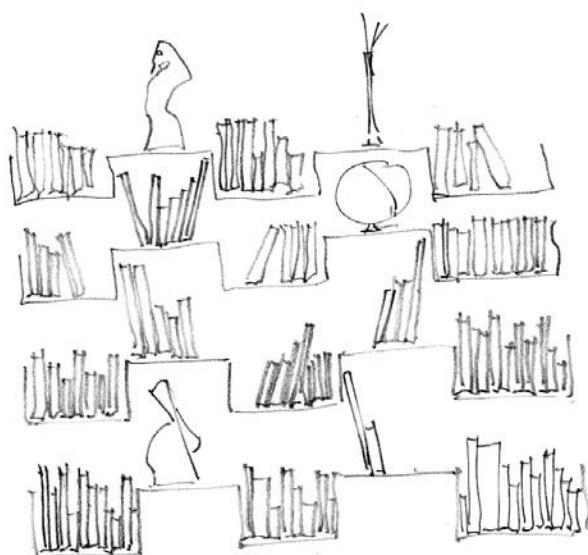
Prestatge

Una prestatgeria, si no recolza la vora exterior al terra, ha de suportar un bolc important. Per donar rigidesa a l'encast a la paret es regruixa el cantell de cada prestatge i s'inserixen ancoratges aparatosos a la paret. Però tot esdevé més senzill si aquest prestatge, en lloc d'enreixar-se, es plega verticalment. La greca formada d'aquesta manera té tot el cantell del seu plegament vertical. N'hi ha prou a ancorar les parts altes i deixar que les baixes es recolzin a la paret. A partir d'aquest principi tan senzill, Carme Piñós ha dissenyat una prestatgeria formada per una simple xapa d'acer plegada en greca que es combina per donar lloc a dibuixos diversos. L'ancoratge es resol amb uns enginyosos cubs cargolats a la paret sobre els quals es falça la greca.

If a shelving unit does not lean its outer edge on the floor, it must be able to withstand significant tipping. To provide rigidity when fitting it into a wall, the edge of each shelf is thickened and cumbersome anchoring devices are inserted into the wall. But everything becomes much simpler if the shelf, rather than getting thicker, is given a vertical fold. The border thus formed has all the edge of the vertically folded section. It is then sufficient to anchor the top parts and let the lower parts lean against the wall. Based on this very simple principle, Carme Pinós has designed a shelf unit formed by a simple sheet of steel folded into a border that is combined to give rise to different patterns. The anchorage is resolved with ingenious cubes screwed to the wall, onto which the border is wedged.

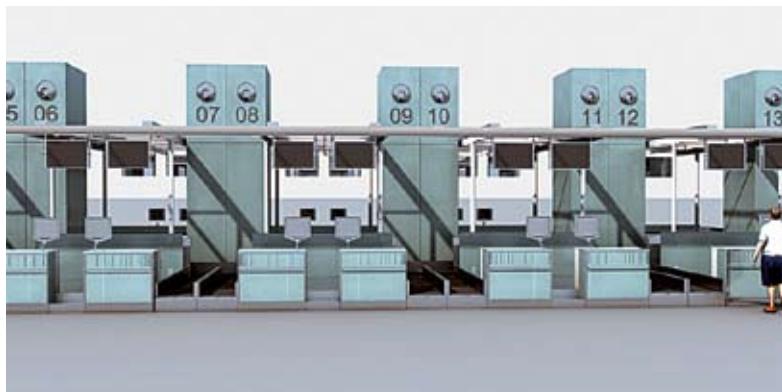

Una estantería, si no apoya su borde exterior en el suelo, debe soportar un vuelco importante. Para dar rigidez al empotramiento en la pared se regresa el canto de cada balda y se insertan aparatosos anclajes en la pared. Pero todo se hace sencillo si esa balda, en vez de engordar, se pliega verticalmente. La greca así formada tiene todo el canto de su plegado vertical. Basta con anclar las partes altas y dejar que las bajas se apoyen en la pared. A partir de este principio tan simple, Carme Pinós ha diseñado una estantería formada por una simple chapa de acero plegada en greca que se combina para dar lugar o dibujos diversos. El anclaje se resuelve con unos ingeniosos cubos atornillados a la pared sobre los que se calza la greca.

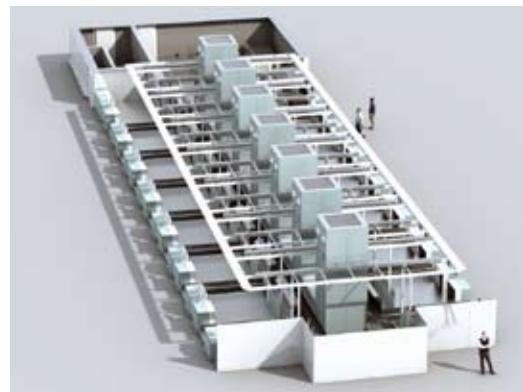
Ricardo Bofill

Illes de facturació, aeroport de Barcelona

Després de diversos intents, Serena Vergano ens ha enviat aquestes illes de facturació del nou aeroport de Barcelona, una obra petita dins una construcció gegantina. La increïble complexitat de la màquina d'electrònica, de transport físic i de tracte humà es pot manipular amb les tècniques digitals més modernes fins arribar a aquest render amb qualitat de gravat. Un dibuix que posa en valor un curiós retorn a estructures de suport d'una senzillesa atractiva, gairebé arqueològica, després dels nusos esfèrics de les construccions modulars en voga.

After several attempts, Serena Vergano has sent us these check-in islands from the new Barcelona airport building, a small work within a giant construction. The incredible complexity of the electronic machines, physical transport and human service can be manipulated with the most modern digital technologies to reach this rendering with a print-like quality. This drawing places value on a curious return to support structures of attractive, almost archaeological simplicity, after the spherical knots of the usual modular constructions.

Después de varios intentos, Serena Vergano nos ha enviado estas islas de facturación del nuevo aeropuerto de Barcelona, una obra pequeña dentro de una construcción gigantesca. La increíble complejidad de la máquina de electrónica, de transporte físico y de trato humano puede manipularse con las técnicas digitales más modernas hasta llegar a ese "render" con calidad de grabado. Un dibujo que pone en valor un curioso retorno a estructuras de soporte de una sencillez atractiva, casi arqueológica, después de los nudos esféricos de las construcciones modulares al uso.